

TERESA LISZCZ

ur. 1945; Choiny

Miejsce i czas wydarzeń	Warszawa, PRL
Słowa kluczowe	projekt Polska transformacja 1989-1991, Sejm kontraktowy, PRL, konstytucja, przełom 1989 roku

Formalny koniec PRL-u

W grudniu 1989 roku zmiany w Konstytucji z 1952 roku przygotował zespół konstytucjonalistów głównie spoza Sejmu. Był w nim między innymi profesor Mirosław Wyrzykowski, późniejszy sędzia Trybunału Konstytucyjnego, Kazimierz Działocha, także późniejszy sędzia Trybunału Konstytucyjnego i poseł Jerzy Ciemniowski – skądinąd wszyscy z opcji lewicowej. Ja, początkujący wtedy poseł, byłam członkiem Komisji do zmiany konstytucji, choć kiedy wystąpiłam z ZSL-u, to moja obecność w tej Komisji przez chwilę była zagrożona, ale na czyjś wniosek zostałam. Pamiętam, że to się odbywało w atmosferze dużej zgody. Ze strony posłów PZPR[-u] występowała taka spolegliwość, powiedziałabym pokora – poparli wszystkie zmiany przekreślające kierowniczą rolę partii i zmieniające ustrój. Pamiętam zgodność i powagę, bo zmieniało się konstytucję, nazwę państwa, godło państwa. Bardzo mnie ucieszyło wtedy wpisanie do konstytucji, że Rzeczpospolita jest demokratycznym państwem prawa, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Ktoś, nie pamiętam już kto, próbował kontestować ten dodatek o „sprawiedliwości społecznej”. Wystąpiłam w jego obronie dosyć gwałtownie. Bardzo byłam z siebie dumna i do dzisiaj uważam, że sprawiedliwość społeczna w konstytucji i życiu jest bardzo ważna. Dzisiaj, niestety mało osób tak myśli. Dosyć szybko, ale jednak niestety za późno, uświadomiłam sobie, jakie konsekwencje miało wpisanie zasady państwa prawa do konstytucji z 1952 roku. Niemal na drugi dzień przeciwnicy rozliczenia z poprzednim systemem zaczęli się na nią powoływać przeciwko postulatом dekomunizacji i lustracji. Dziś wiem, że należało najpierw rozliczyć się z komunistyczną przeszłością, a potem, w nowej konstytucji, ustanowić zasadę demokratycznego państwa prawnego. Sądzę, że ludzie pokroju Michnika i Geremka doskonale wiedzieli, czemu miała służyć wtedy ta klauzula.

Data i miejsce nagrania	2014-01-03, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Transkrypcja	Piotr Krotofil
Redakcja	Janka Kowalska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"